

สุนทรียศาสตร์ เบื้องต้น

Introduction to Aesthetics

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ห้องสมุดสาขาโชติเวช

201021111

ดร.สุพจน์ จิตสุทธิญาณ

คำนิยม

อยากทำการล้างบางเสียที ก่อนที่จะปิดฉากไม่เขื่อไม่เฝ้ากันลั่นสนั่นปา
ภาษาไทยเผ่าไตเป็นภาษาวรรณยุกต์ที่เอื้อต่อการสร้างศิลปกรรมอยู่แล้ว ซึ่งแต่เดิมมา
ได้ซึมซับและสั่งสอนสุนทรียศาสตร์จากบรรยากาศไทยเดิม เป็นที่ประจักษ์แก่ครู
และเพื่อนนักศึกษา

โชคดีที่คุณสุพจน์ได้เลือกเข้าเรียนปริญญาโทปรัชญา ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่ผู้นิยมกำลังสอนเป็นอาจารย์ประจำอยู่ ทำให้ได้อ่านตำราปรัชญาทั้งภาษาอังกฤษ
และภาษาฝรั่งเศสจนชำนาญ ต่อมาได้เรียนปรัชญาดุซงกีบัณฑิตสาขาการจัดการมรดก
ทางสถาปัตยกรรม กับการท่องเที่ยว หลักสูตรนานาชาติ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร ทำให้มีโอกาสได้คลุกเคล้าปรัชญาศิลปะและสังคมเข้าได้
อย่างลงตัว หนังสือเล่มนี้จึงน่าจะมีค่าพิเศษในตลาดตำรา อย่างน้อยที่สุดก็ให้เกิด
ความเข้าใจแยกได้ในหมู่นักวิชาการไทยว่า ความงาม (beauty) กับความซึ่งสุนทรีย์
(sublimity) มีคุณค่าต่างกันอย่างไรบ้าง

กীরติ บุญเจือ ราชบัณฑิต

คำนำ

หนังสือสุนทรียศาสตร์ เบื้องต้น เล่มนี้ ข้าพเจ้าแปลและเรียบเรียงจากหนังสือ 3 เล่มนี้เป็นหลัก คือ 1. Philosophy of ART and BEAUTY 2. Aesthetics AN INTRODUCTION และ 3 PHILOSOPHY 101 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ในการศึกษาเรื่องสุนทรียศาสตร์แก่นิสิตนักศึกษา และประชาชนทั่วไป ผู้สนใจใคร่รู้เรื่องสุนทรียศาสตร์ เป็นการเสนอเรื่องราวอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์อันได้แก่ นิยาม ความหมาย และบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ของความงาม ศิลปะ และสุนทรียศาสตร์ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ และศึกษาศิลปะในขั้นที่สูงขึ้นต่อไป

ความคิด ความเห็นของนักปรัชญาเรื่องสุนทรียศาสตร์ มีมากมาย ความคิดของนักปรัชญาในอดีต ที่กล่าวถึงในหนังสือเล่มนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นพื้นฐานของความคิดทางสุนทรียศาสตร์ สำหรับให้ผู้ศึกษาใช้เป็นพื้นฐานสำหรับต่อยอดความคิดในเรื่องนี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นไปอีกในอนาคต

อย่างไรก็ตาม หนังสือเล่มนี้ อาจต้องพัฒนาให้สมบูรณ์พร้อมในทุกด้านของศิลปะในโอกาสต่อไป ข้าพเจ้าหวังแต่เพียงว่าหนังสือเล่มนี้จะมีส่วนเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในความคิดเรื่องสุนทรียศาสตร์ สำหรับผู้สนใจศึกษาเรื่องสุนทรียศาสตร์ได้ตามสมควร

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณศาสตราจารย์กิริติ บุญเจือ ราชบัณฑิต ซึ่งเป็นอาจารย์ท่านหนึ่ง ที่ข้าพเจ้าได้เรียนวิชาปรัชญาด้วยที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 และได้ใช้ประโยชน์จากหนังสือปรัชญาของท่านตลอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ ท่านยังเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมให้ข้าพเจ้าเขียนหนังสือเล่มนี้ด้วย ท่านจึงเป็นที่พึ่งทางปัญญาในวิชาปรัชญาแก่ข้าพเจ้าโดยแท้จริง

ประการสุดท้าย หนังสือเล่มนี้คงจะไม่สำเร็จลุล่วงเป็นจริงขึ้นมาได้ ถ้าหากปราศจากการสนับสนุน และให้กำลังใจในการทำงานของข้าพเจ้าจาก อาจารย์เทมมีเต็ม ผู้เชี่ยวชาญภาษาโบราณ ซึ่งได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าต้องขอขอบพระคุณ นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร และอดีตรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างสูงที่ท่านเล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษา เรื่อง “สุนทรียศาสตร์” ท่านจึงได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดพิมพ์หนังสือ เรื่อง “สุนทรียศาสตร์ เบื้องต้น” (Introduction to Aesthetics) เพื่อเผยแพร่ในวงวิชาการ ซึ่งนักเรียน นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจ สามารถใช้เป็นฐานความรู้เบื้องต้น สำหรับการศึกษาเรื่อง สุนทรียศาสตร์ ในขั้นสูงต่อไป

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับการศึกษาพระราชทานแก่พระเจ้าลูกยาเธอ 4 พระองค์ เมื่อคราวที่เสด็จไปทรงศึกษา ณ ต่างประเทศว่า “การให้ความรู้นั้น มีค่ามากกว่าทรัพย์สินเงินทอง” และทรงตักเตือนนักเรียนไทยในต่างประเทศว่า “ให้พึงนึกในใจว่า เราไม่ได้มาเรียนจะเป็นฝรั่ง เราเรียนเพื่อจะเป็นคนไทยที่มีความรู้เสมอด้วยฝรั่ง”

วิชาสุนทรียศาสตร์ เป็นวิชาที่มีพื้นฐานมาจากฝรั่ง “การเป็นคนไทยที่มีความรู้เสมอด้วยฝรั่ง” จึงเป็นสิ่งที่ชาวไทยทุกคนควรใส่ใจ เพื่อระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณา พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยทั้งปวง

ข้าพเจ้าขอขอบคุณ รศ.ดร.เกรียงไกร เกิดศิริ ประธานหลักสูตรนานาชาติ สาขาวิชาการจัดการมรดกทางสถาปัตยกรรม กับการท่องเที่ยว (Architectural Heritage Management and Tourism) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิมพ์ และการเผยแพร่ไปยังมหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาทั้งหลาย ที่มีการเรียนการสอนในวิชาศิลปะ

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือสุนทรียศาสตร์ เบื้องต้น เล่มนี้ จะก่อให้เกิดคุณูปการและประโยชน์ในวงวิชาการด้านศิลปะ ไม่มากก็น้อยในการสร้างความเข้าใจที่ถ่องแท้เกี่ยวกับ สุนทรียศาสตร์ ศิลปะ และความงาม หากมีข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดี เพื่อจะได้แก้ไขในโอกาสต่อไป

ดร.สุพจน์ จิตสุทธิญาณ

1 กุมภาพันธ์ 2564

" สำหรับเพื่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา "

สารบัญ

Contents

หน้า

คำนำ

คำนิยม

ความนำ	ปรัชญาคืออะไร.....	1
	What is Philosophy	
ภาค 1 :	ปริทัศน์ทางประวัติศาสตร์ของสุนทรียศาสตร์.....	5
	An Historical Introduction to Aesthetics	
บทที่ 1	อารัมภบท	7
	Introductory Remarks	
1.1	ปรัชญาศิลปะ (THE PHILOSOPHY OF ART).....	7
1.1.1	อะไรคือศิลปะ (What is Art?).....	7
1.1.2	การตัดสินศิลปะ (Judging Art).....	8
1.1.3	คุณค่า (Value).....	8
1.2	สุนทรียศาสตร์ (AESTHETICS).....	8
1.2.1	สุนทรียศาสตร์ : ความงาม และรสนิยม	9
	(Beauty and Taste)	
1.2.2	ทฤษฎีเรื่องความฉับไว (Immediacy Thesis).....	10
1.2.3	ทฤษฎีไม่เจตนา (Disinterested Thesis).....	10
1.3	ความงาม (BEAUTY)	11
1.4	นิยามทางปรัชญา (Philosophical Definitions).....	12
1.5	สำนักเหตุผลนิยมเยอรมัน (German Rationalism).....	12
1.6	สำนักศึกษิตนิยมฝรั่งเศส (French Classicism).....	13
1.7	สำนักอัตถ์นิยม และประสบการณ์นิยม.....	13
	(Subjectivism and Empiricism)	

บทที่ 2	ทฤษฎีความงาม.....	17
	The Theory of Beauty	
	1. เพลโต (Plato).....	18
	2. อริสโตเติล (Aristotle).....	21
	3. โพลตินุส (Plotinus).....	24
	4. ออกัสติน (Augustine).....	26
	5. เซนต์โทมัส อควินัส (St.Thomas Aquinas).....	27
	6. ฟิซิโนและอัลเบอร์ติ (Ficino and Alberti).....	30
	7. ชาฟเทสเบอร์รี่ (Shaftesbury).....	34
	8. ฮัทชีสัน (Hutcheson).....	37
	9. เบอร์ค (Burke).....	39
	10. เจอร์ราต, ไนท์ และสจ๊วต (Gerard, Knight and Stewart).....	41
	11. อลิสัน (Alison).....	43
	12. ฮูม (Hume).....	46
	13. ค้านท์ (Kant).....	49
	14. เฮเกล (Hegel).....	56
	15. อาเธอร์ โชเปนฮาวเออร์ (Arthur SCHOPENHAUER).....	61
	16. เฟรดเดอริควิลเฮม นิซเซ่ (Friedrich Wilhelm NIETZSCHE).....	63
	17. เบเนด็ิตโต โครเซ่ (Benedetto CROCE).....	65
	18. จอห์น ดิวอี้ (John DEWEY).....	69
	19. มาร์ติน ไฮเด็กเกอร์ (Martin HEIDEGGER).....	71
บทที่ 3	ทฤษฎีศิลปะ	77
	The Theory of Art	
	1. เพลโต (Plato).....	78
	2. อริสโตเติล (Aristotle).....	81

3.	ทฤษฎีศิลปะแบบการแสดงออก	84
	(The Expression Theory of Art)	
4.	ทฤษฎีศิลปะคืออะไร (What is a Theory of Art?)	88
ภาค 2 :	ทฤษฎีศิลปะในปัจจุบัน	93
	Present –Day Theories of Art	
บทที่ 4	ทฤษฎีความงามของศิลปะสมัยใหม่	95
	A Modern Beauty Theory of Art	
บทที่ 5	ทฤษฎีศิลปะการเลียนแบบสมัยใหม่	105
	A Modern Imitation Theory of Art	
บทที่ 6	ทฤษฎีการแสดงออกของศิลปะสมัยใหม่.....	115
	A Modern Expressionist Theory of Art	
ภาค 3	สุนทรียะ : ท่าที และ วัตถุ.....	127
	The Aesthetic : Attitude and Object	
บทที่ 7	ท่าที่สุนทรียะ	129
	Aesthetic Attitude	
7.1	ท่าที่สุนทรียะ (The Aesthetic Attitude).....	130
7.2	สภาวะทางสุนทรียะ : ระยะห่างเชิงจิต	130
	The Aesthetic State : Psychical Distance	
7.3	ความตระหนักรู้ทางสุนทรียะ : ความสนใจที่เป็นกลาง	133
	Aesthetic Awareness : Disinterested Attention	
7.4	การรับรู้ทางสุนทรียะ : การเห็นเหมือน.....	136
	Aesthetic Perception : Seeing As	
บทที่ 8	สุนทรียศาสตร์ปัจจุบัน	145
	Aesthetics Today	

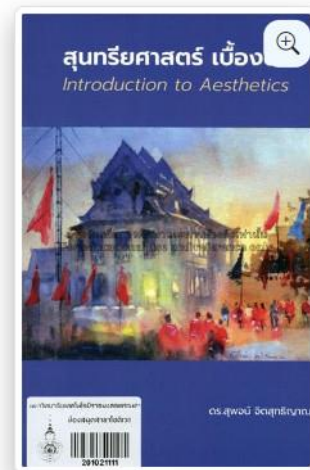
บทที่ 9	อภิปรทัศน์ (เหนือคำวิจารณ์).....	151
	Metacriticism	
ภาค 4	การประเมินค่าศิลปะ.....	157
	The Evaluation of Art	
บทที่ 10	การประเมินค่าศิลปะ.....	159
	The Evaluation of Art	
	: บทนำ : ทฤษฎีของเบียดส์เลย์.....	159
	Introduction : Beadsley's Theory	
บทที่ 11	ทฤษฎีอื่นของการประเมินคุณค่า.....	175
	Other Theories of Evaluation	
	11.1 ลัทธิอัตถนิยม (Subjectivism).....	176
	11.2 ลัทธิเพลโต 1 (Platonism 1).....	180
	11.3 ลัทธิเพลโต 2 (Platonism 2).....	184
	11.4 ลัทธิอาเวคนิยม (Emotivism).....	186
	11.5 ลัทธิสัมพัทธนิยม (Relativism).....	191
	11.6 ลัทธิเฉพาะตัว (Critical Singularism).....	195
	ประวัติผู้เขียน (biography)	203

สามารถยืมและติดตามหนังสือใหม่ได้ที่ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Walai Autolib

<https://lib.rmutp.ac.th/bibitem?bibid=b00106416>

สุนทรียศาสตร์เบื้องต้น = Introduction to aesthetics / สุพจน์ จิตสุกรีญาณ.
สุพจน์ จิตสุกรีญาณ.

Subject [สุนทรียศาสตร์.](#)
[ศิลปะ.](#)
[ศิลปะสมัยใหม่.](#)

Details

Published กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564.
Detail 204 หน้า : ภาพประกอบ ; 21 ซม.
ISBN 9786165779227

5 19 0

MARC

Export

Save

"สำหรับเพื่อการศึกษาและอ้างอิงเท่านั้น"